

МАКТАБ ПСИХОЛОГИНИНГ ЎЗИНИ РЕКЛАМА ҚИЛИШ**Тлеубаева Айжамал****Қонлиқўл тумани 3-мактаб психологи****<https://doi.org/10.5281/zenodo.15576512>**

Психолог мактабда жон деб ишлаб, ўзининг иш вақтини ҳамда ишдан бўш вақтини мактабда ўтказса-да, баъзан ўқитувчиларнинг «психологимиз нима қиляпти?», «Психолог мактабда бўлади-ми ўзи?» деган кинояли гапларини эшитиш мумкин. Агар психолог ўз фаолиятини ўзини реклама қилишдан бошламаса, ўқитувчиларнинг бундай кинояларини кўпроқ эшитиш мумкин.

Мактаб психологи ўзини доимо реклама қилиши зарур, айниқса иш фаолиятининг бошланишида реклама билан фаол шуғулланиш мақсадга мувофиқ, ўзини-ўзи реклама қилиш 4 асосий босқичдан иборат.

Ўзини-ўзи реклама қилишнинг биринчи босқичи. Мактабда олиб бориладиган иш режаси ва жадвали ишлаб чиқиш мақсадга мувофиқ. Психолог дарсларга қатнашадиган, ўқитувчилар билан суҳбатлашадиган, психологик тадқиқотлар ўтказадиган, маслаҳатлар берадиган ва психотренинглар ўтказадиган кунлар ва соатларни аниқ белгилаб олиши зарур.

Психологнинг иш вақти ҳақида камида учта жойда: психолог хонаси эшигида, ўқитувчилар хонасида ҳамда мактабга кираверишда илинган бўлиши мақсадга мувофиқ.

Ўзини-ўзи реклама қилишнинг иккинчи босқичи - кичик ва ўрта, катта синф ўқувчилари билан учрашиб психология ҳақида оммавий шаклда суҳбат ўтказиш зарур.

Психология ҳақида ҳикоялар ўқувчилар индивидуал хусусиятларни ҳисобга олган ҳолда ташкил этиш керак, масалан, бошланғич синф ўқувчиларида кўриш иллюзиялари ёки гуруҳий суггестия факти мавжудлигини исботловчи тажрибаларни ўтказиш мумкин.

Психологнинг бошланғич синф ўқувчилари билан психология ҳақида суҳбатлашишдан асосий мақсади болаларда психологияга умумий қизиқиш уйғотишимиз зарур. Психологик суҳбатлар биринчи синфларда 15- 20 дақиқа, учинчи синфларда 35- 40 дақиқа ўтказилиши мақсадга мувофиқ. Психологик суҳбатлар эътиборини тортадиган, қизиқарли, кўргазмали бўлиши лозим.

Ўрта ва юқори синфларда психология ҳақида суҳбатлар бутунлай бошқача ўтказиш мақсадга мувофиқ. Ўсмир ва ўспиринлар билан мулоқотда қуйидагиларга эътибор бериш лозим.

-Психолог ўсмир ва ўспиринларга уларнинг қийинчиликлари ва муаммоларини ҳал қилишда қандай ёрдам кўрсатиш мумкинлиги ҳақида тўлиқ гапириб бериши зарур. Психолог ёшларда ўзига ишонч ҳосил қилишда ҳар қандай ҳолатда ҳам эркин мулоқот қилишга ўргатишда стрессли вазиятларда кўрқинч ҳиссини енгиш ўқитувчилар, оналар ҳамда дўстлари билан муносабатларни яхшилашда ёрдам бериши мумкинлигини айтади.

- Икки ҳар-хил касблар-психолог ва психиатрия каби касбларнинг фарқи ҳақида махсус тўхталиш зарур. Одатда мактабларда ва ҳаётда одамлар психиатр бу психолог, психолог бу психиатр деб ҳисоблашади.

Мактабнинг ҳамма синфларида, айниқса ўрта ва юқори синфларда психолог нормал болалар билан ишлаш, психиатр бўлса - бу врач оғир кулфатни бошдан кечирган инсонларга ёрдам беради, касал инсонларга ёрдам беради, касал инсонларни даъволайди.

Болалар сиздан «психотерапевт ким у психологдан нимаси билан фарқ қилади?», «Невропатолог ва экстрасенс ким, психологдан нимаси билан фарқ қилади?» каби саволларни беришлари мумкин. Бундай саволларга жавоб беришга тайёр тулинг.

Ўсмир ва ўспиринларда инсонларнинг кундалик ҳаётидаги махсус фактларни ҳикоя қилиб бериб, психологияга қизиқтиришларини орттиришлари мумкин. Бундан ташқари «ўйин тестларидан» фойдаланиб ҳам психологияга қизиқишини орттириш мумкин.

Болаларга «Ўзингизни бошқара оласизми», «балки ноёб одамдирсиз» каби тестлар доим қизиқ.

Ўсмир ва ўспиринлар билан психологик суҳбатларни уларни индивидуал маслаҳатга таклиф қилиш билан тугаллаш зарур. Психолог доимо ота-оналар мажлисларида иштирок этади. Психолог ота-оналар билан суҳбатда психологнинг мактабдаги функцияси нимадан иборатлиги билан таништилади.

Ўз-ўзини реклама қилишнинг учинчи босқичида болаларни оилада тарбиялашнинг умумий муаммолари, оилавий муносабатлардаги қийинчиликлар ва уларнинг боланинг психик тааққиёти ҳамда ўқишдаги ўзлаштиришга таъсири ҳақида гапириб беради. Ота-оналар билан суҳбат савол - жавоб ҳамда ҳоҳловчиларни психологик маслаҳатга таклиф этиш билан тугалланади.

Психологнинг ўзини-ўзи реклама қилишнинг тўртинчи босқичида у ўқитувчиларга психолог мактабда нима билан фойдалилиги ҳақида тушунтиради, маъруза қилади. Мактабдаги иш режалари, ғоялари ҳақида гапириб беради (масалан, педагогик клуб ташкил этиш ҳақида). Ўқитувчилар олдида ўзини ижодий ҳамкорликка ҳамда маҳсулдор диалогга интилишини намоён қилиши зарур.

Булардан ташқари ҳар бир чорак охирида психолог педагогик йиғилишларда бажарган ишлари ҳақида ҳисобот бериб боради. Ҳисобот даврида қанча гуруҳий машғулотлар ўтказилгани (қачон қаерда), қанча индивидуал маслаҳатлар берилгани, қанча марузалар ўқилгани ҳақида тўлиқ ҳисобот берилиши зарур.

References:

Используемая литература:

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Каримова В.М. Ижтимоий психология ва ижтимоий амалиёт.-Т.: Университет, 1999.- 96 б.
2. Макшанов С.С., Хрякева Н.Ю. Психогимнастика в тренинге. - часть 2.-СПб, 1993.